

УДК 374.74:342.78

ТЕХНОЛОГІЯ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗАСОБАМИ СТОРІТЕЛІНГУ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В 4 КЛАСІ

Олена Ішутіна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
теорії і практики початкової освіти
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
м. Слов'янськ, Донецька обл., Україна
ORCID ID 0000-0002-7801-4205
olenaishutina@gmail.com

Анна Завада

заступник директора Селидівської ЗОШ I-III ступенів № 6
Селидівської міської ради,
м. Селидове, Україна
anna.zavada0511@gmail.com

Анотація. У статті розглянуто зміст комунікативної компетентності здобувача початкової освіти, категоріальну приналежність поняття «сторітелінг» і визначено дидактичні категорії, що описують його як засіб формування комунікативної компетентності учнів початкових класів. Виокремлено види сторітелінгу для успішного формування комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти та принципи його використання. Теоретично обґрунтовано технологію розвитку комунікативної компетентності засобами сторітелінгу на уроках української мови в 4 класі, яка складається з трьох блоків: теоретично-цільового, практичного і результативного.

Ключові слова: початкова освіта; учні початкових класів; комунікативна компетентність; сторітелінг; принципи; технологія.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сучасний етап розвитку суспільства вимагає вдосконалення змісту й технологій освіти в Україні, пошуку нових шляхів і ресурсів покращення освітньої системи. Вагоме місце в реформуванні сучасної освіти посідає початкова школа, де закладаються підвалини загальноосвітньої підготовки учнів. З 1 вересня 2018 року розпочалося запровадження положень Концепції Нової української школи, Державного стандарту початкової освіти, у яких наголошено на важливості формування ключових компетентностей здобувачів початкової освіти, першою з яких визначено комунікативну.

Комунікативно-діяльнісний підхід до навчання української мови спонукає вчителя розвивати мовлення учнів як один із основних чинників у освітній діяльності учнів початкових класів та їх самореалізації в соціумі. Одним із

провідних напрямів формування особистості здобувача початкової освіти є його залучення до активної мовленнєвої діяльності рідною мовою.

Розвиток комунікативної компетентності учнів початкових класів є пріоритетним принципом навчання української мови, що зумовлює врахування освітніх інновацій, а також пошук ефективних форм і методів навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сторітелінг є однією з нових педагогічних технологій, особливості використання якої під час навчання мови й мовлення вивчають такі науковці й методисти, як Н. Білоусова, Н. Голуб, О. Горошкіна, Н. Гудована, Т. Гуцалюк, М. Чміль, В. Ємельяненко, Л. Назаренко, Н. Калюжка, Н. Самойленко, А. Ковач, В. Хила, Т. Мочан, М. Мазурок, О. Саприкіна, О. П'ятецька, А. Петренко, І. Сабада, К. Симоненко, З. Удич, Л. Щербина, А. Ющенко та ін. Активно вивчаються питання освітнього сторітелінгу і в іноземних дослідженнях: Е. Çetin, М. Rahiem та ін.

Вітчизняні дослідники обґрунтовують важливість застосування сторітелінгу під час навчання мови та формування комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти, обговорюють точність формулювання терміну «сторітелінг» чи «сторителінг», категорійну приналежність сторітелінгу до технологій, методів чи прийомів навчання, виділяють основні етапи його застосування на уроках мови та розвитку мовлення. Іноземні вчені описують здебільшого застосування активного цифрового сторітелінгу як різновиду проєктної діяльності учнів початкової школи.

Однак наукових досліджень, спрямованих на створення окремої технології застосування сторітелінгу, спрямованої на підвищення рівня комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти, у науково-методичних джерелах обмаль.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). З огляду на важливість формування комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти як однієї з ключових та недостатнє вивчення цього процесу засобами сторітелінгу, метою статті є обґрунтування технології розвитку комунікативної компетентності учнів 4 класу засобами сторітелінгу на уроках української мови.

Результати дослідження. Л. Гавриляк (2019) розглядає комунікативну компетентність як складну інтегральну якість особистості, яка, окрім комплексу знань, умінь та навичок, передбачає «готовність їх адекватного та ефективного використання, відповідно до норм і правил комунікативної поведінки в суспільстві (Гавриляк, 2019, с. 73).

І. С. Mayol і Е. Р. Barrioluengo (2017) висловлюють думку, що

комунікативна компетентність стосується використання мови як усного та письмового інструменту спілкування, репрезентації, інтерпретації та розуміння реальності, конструювання та передачі знань, а також організації та автоматичного регулювання думки, емоції та поведінку (Mayol & Barrioluengo, 2017, с. 57).

Найчастіше комунікативну компетентність розглядають як здатність встановлювати та підтримувати необхідні контакти з людьми. Погоджуємось із К. Пономарьовою (2020), яка трактує комунікативну компетентність як «характеристику особистості, яка охоплює сукупність знань, умінь, досвіду і особистісних якостей, що дає можливість успішно реалізувати мету спілкування і досягати взаєморозуміння між його учасниками» (Пономарьова, 2020, с. 15).

Узагальнюючи різні погляди дослідників на визначення комунікативної компетентності особистості, комунікативну компетентність здобувача початкової освіти визначаємо як інтегроване особистісне утворення, яке являє собою єдність теоретичної і практичної готовності і здатності учня до здійснення ефективної комунікації для задоволення потреб у різних сферах життя.

Сучасне суспільство зацікавлене у формуванні свідомих, активних, креативних громадян, тому вимагає вдосконалення змісту й технологій педагогічної освіти в Україні. Чільне місце в реформуванні сучасної освіти займає її початкова ланка, в якій використання різноманітних освітніх технологій і методів допомагає педагогам підвищити мотивацію учнів, раціонально побудувати навчальний процес. Досягти позитивних результатів педагогічної діяльності можна, використовуючи storytelling. М. Мазурок та О. Саприкіна (2022) визначають сторітелінг як ефективну освітню методику, що сприяє розвитку мовної компетентності та дає можливість розв'язувати різноманітні комунікативні завдання. Дослідниці паралельно вживають категорії «метод», «технологія» та методика навчання щодо поняття «сторітелінг», не акцентуючи уваги на очевидній різниці. А. Ковач, В. Хила та Т. Мочан (2018) називають сторітелінг у початковій школі ефективним методом донесення інформації шляхом розповідання смішних, зворушливих або повчальних історій із реальними або вигаданими персонажами.

О. П'ятецька (2019) назвала сторітелінг водночас і навчальним прийомом, і перспективною методикою формування мовної компетентності учнів. З. Удич (2018) також розглядає сторітелінг як технологію і висуває вимоги до педагога-оповідача, який повинен майстерно володіти навчальною дисципліною, мовленнєвими навичками, умінням імпровізувати, мати високий рівень мовлення, багатий словник, педагогічний такт та вміння використовувати

різноманітні наочні матеріали з використанням комп'ютерних технологій (Удич, 2018, с. 305).

Е. Çetin (2021) наголошує на важливості цифрової грамотності вчителів початкової школи, що має розвиватися через опанування технологій сторітелінгу як для свого розвитку, так і для навчання здобувачів початкової освіти [45]. М. D. N. Rahiem (2021) для визначення сторітелінгу використовує родове поняття «стратегія».

Оскільки цей метод впливає на людину через вмиле розповідання історій, вчителі активно використовують захоплюючі оповіді та керуються словами. Проблемою молодших школярів є невміння висловлювати свої думки зв'язно, що негативно впливає на якість навчання та повноцінний розвиток. Науковець вважає, що сторітелінг – це трансляція історій зі змістом, де «історією» може бути будь-яка сюжетно пов'язана розповідь, що виражає думки людини щодо подій.

Як бачимо, у визначенні сторітелінгу і в іноземних, і в українських дослідженнях немає єдності. Н. Голуб та О. Горошкіна (2021) вдалися до спроби уточнити й узагальнити дидактичні аспекти використання терміну «сторітелінг» і виявили такі варіанти його використання: ефективний прийом (зокрема формування творчого мислення); метод навчання (зокрема ефективний метод розвитку комунікативної компетентності сучасних учнів); метод викладання матеріалу, при якому пояснення нової інформації відбувається за допомогою емоційних історій; творча розповідь; форма навчання; засіб навчання; методика (зокрема інноваційна методика формування мовної компетентності); технологія та ін. На думку дослідниць (Голуб & Горошкіна, 2021), пасивний сторітелінг є методикою (учні слухають навчальну історію вчителя), а активний сторітелінг – методом навчання (учні складають власні розповіді).

Погоджуємося з В. Ємельяненко (2022), яка пропонує розглядати сторітелінг у трьох варіантах застосування: як прийом, метод і технологію. Пасивний сторітелінг В. Ємельяненко визначає як різновид методу розповіді вчителя, де навчальний текст наповнений подіями сюжету. Активний сторітелінг у груповій та колективній формах та цифровому форматі, на думку дослідниці, більше тяжіє до проєктної діяльності і, відповідно, є технологією організації пізнавальної діяльності здобувачів освіти. Індивідуальний сторітелінг учня схарактеризовано як процес виконання творчого практичного завдання, тому визначено практичним методом (Ємельяненко, 2022, с. 17–18).

У результаті аналізу наукової літератури, зокрема щодо з'ясування сутності і структури комунікативної компетентності здобувачів початкової

освіти, теоретичних розвідок щодо специфіки та видів сторітелінгу як педагогічної технології та дидактичного методу було розроблено технологію розвитку комунікативної компетентності засобами сторітелінгу на уроках української мови в 4 класі. Технологія складається з трьох блоків: теоретично-цільового, практичного і результативного. Розглянемо їх докладніше.

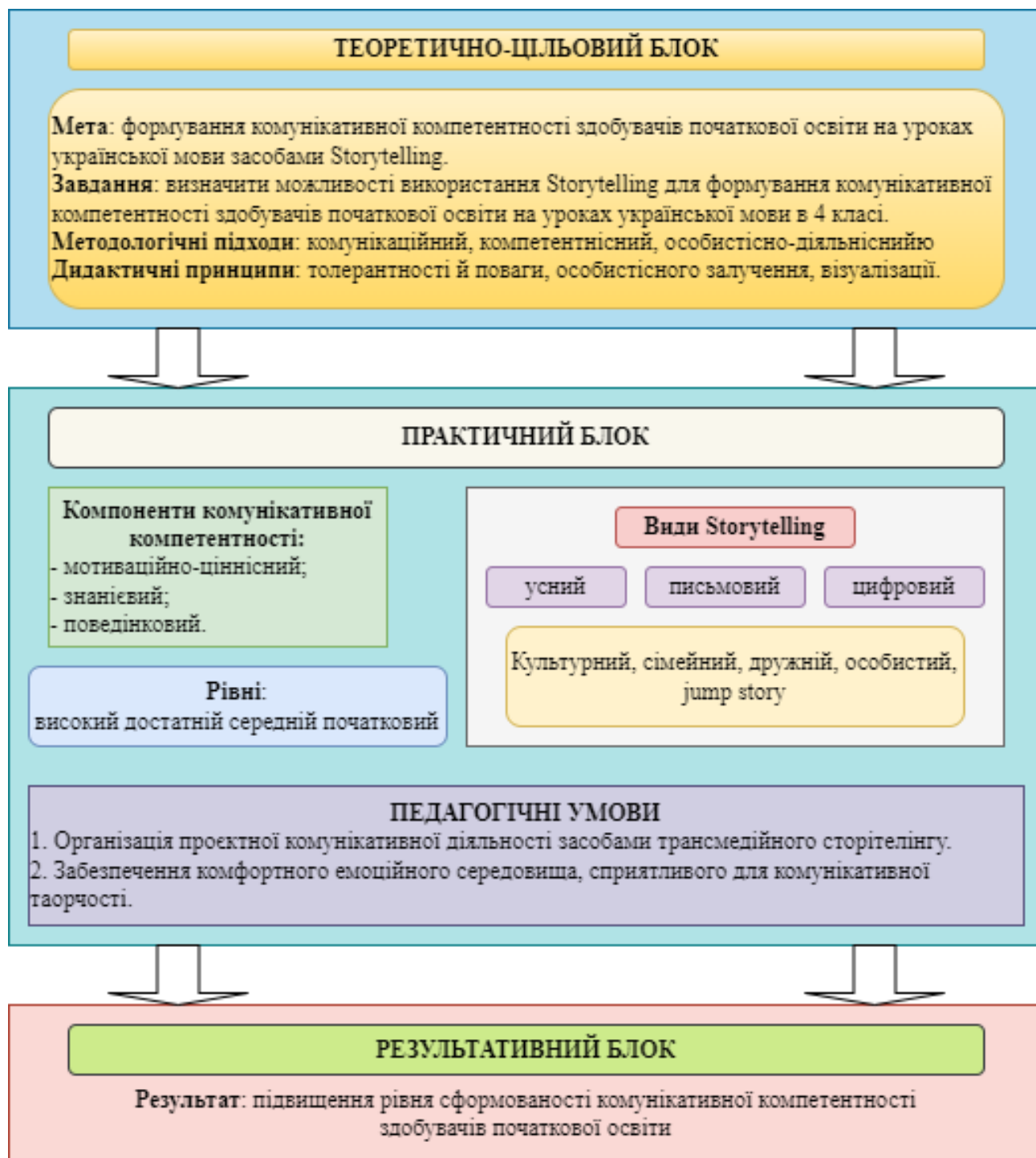

Рис. 1. Технологія формування комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти засобами сторітелінгу на уроках української мови в 4 класі

Теоретично-цільовий блок є системотвірним для всієї технології, оскільки саме в ньому у визначено загальну мету, яка полягає у формуванні комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти; завдання технології – визначення можливостей використання сторітелінгу для формування комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти на уроках української мови в 4 класі. Теоретично-цільовий блок також вміщує методологічні підходи, які складають науково-теоретичне підґрунтя експериментального дослідження: комунікаційний, особистісно-діяльнісний, компетентнісний.

Компетентнісний підхід є домінуючим у системі освіти України і ЄС і тісно пов'язаний з якістю освіти. Основні положення компетентнісного підходу склали засади концепції «Нової української школи», яка характеризує учня як особистість, компетентну в різних сферах.

Освітній процес у світлі комунікативного підходу все більше набуває ознак відкритого комунікативного простору, який будується на нових концептуальних підходах, інноваційних технологіях. Відкритість сучасної освіти виявляється насамперед у тому, що комунікативні знання і вміння стають необхідними в будь-якій сфері життєдіяльності і професії в сучасному світі. На комунікативних засадах будується й мобільність особистості у відкритому освітньому просторі, оскільки сформованість комунікативної компетентності, знання рідної та іноземних мов, уміле користування мовними засобами є основою конкурентоспроможності особистості на ринку праці й подальшої освіти. Впевнена, відкрита, творча комунікативна взаємодія в освітньому і професійному середовищі стає головною підвалиною особистісної свободи, засобом самореалізації, успіху в професії і житті.

Особистісно-діяльнісний підхід визначається як єдність особистісного і діяльнісного складників, хоча, природно, такий поділ є умовним. Обидва складники підходу взаємопов'язані, оскільки здобувач початкової освіти виступає водночас активним суб'єктом навчальної та комунікативної діяльності, які, у свою чергу, поряд з іншими видами діяльності, зокрема, грою, визначають його особистісний і діяльнісний розвиток.

Крім того, схарактеризовано дидактичні принципи, які уможливили практичне застосування сторітелінгу на уроках української мови: принцип толерантності й поваги, принцип особистісного залучення, принцип візуалізації.

Принцип толерантності й поваги в комунікації є передумовою права кожної людини на збереження її індивідуальності і культурної своєрідності. Будь-яка комунікація може бути успішною тільки при дотриманні толерантності,

поваги права спілкування на збереження і утвердження своєї самобутності. Вона починається з толерантної комунікативної поведінки, яка пов'язана з формуванням ввічливості, мовного етикету та культури спілкування. Сутність особистості розкривається в соціальній взаємодії, що дає можливість виявляти повагу до оточуючих, підтримувати відкриті, позитивні стосунки з іншими, засвоювати комунікативні уміння культури управління емоціями і почуттями, володіння практичними навичками регулювання непорозумінь та конфліктів.

Принцип особистісного залучення передбачений самою природою технології сторітелінгу, оскільки комунікативна творчість повністю захоплює автора, і чим повніше він дозволяє собі в неї поринути, тим кращою і більш емоційною виходить історія.

Принцип візуалізації також входить до теоретичного підґрунтя формування комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти засобами сторітелінгу. Візуалізація – це процес представлення даних у вигляді зображення з метою максимальної зручності їх розуміння; надання осяжної форми будь-якому об'єкту, суб'єкту, процесу тощо. Із численної кількості різновидів візуалізації для нашого дослідження особливого значення набуває використання засобів мультимедіа, зокрема анімації, мультиплікації, відеозапису. Якісне візуальне тло допомагає зробити атмосферу в історії, що розповідається яскравою та динамічною, розкрити тему, надати додаткову жвавість та залучити слухача до контексту. Слід подумати, які елементи графічного контенту могли б допомогти певній історії краще розкритися. Наприклад, фотографії, ілюстрації, музичний супровід тощо.

Практичний блок змодельованої технології передбачає визначення компонентної структури комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти. До структури досліджуваного педагогічного феномену увійшли мотиваційно-ціннісний, знанієвий і поведінковий компоненти, а також відповідно до Державного стандарту початкової загальної середньої освіти визначено високий, достатній, середній та початковий рівні сформованості комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти в 4 класі.

До практичного блоку технології увійшли такі види історій сторітелінгу:

1. Усний, письмовий, цифровий.
2. Культурний, сімейний, дружній, особистий, jump story.

Також практичний блок вміщує педагогічні умови формування комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти засобами сторітелінгу на уроках української мови в 4 класі:

1. Організація проєктної комунікативної діяльності засобами

трансмедійного сторітелінгу.

2. Забезпечення комфортного емоційного середовища, сприятливого для комунікативної творчості.

Результативний блок технології презентує очікуваний результат її реалізації – підвищення рівня комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти.

Висновки з дослідження. Отже, аналіз наукових джерел дослідження з теми дозволив зібрати інформацію та узагальнити зміст комунікативної компетентності здобувача початкової освіти як інтегрованого особистісного утворення, яке являє собою єдність теоретичної і практичної готовності і здатності учня до здійснення ефективної комунікації для задоволення потреб у різних сферах життя. Розглянуто категоріальну приналежність поняття «сторітелінг» і визначено, що для формування комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти він буде вживатися у двох дидактичних категоріях:

1) технологія навчання мовлення – активний груповий та колективний сторітелінг у цифровому чи трансмедійному форматі;

2) практичний метод навчання – активний індивідуальний сторітелінг під час виконання учнем творчого практичного завдання.

Для успішного формування комунікативної компетентності доцільно застосовувати такі види сторітелінгу, як культурний, дружній, сімейний, особистий та jump story, з урахуванням принципів емоційності, активності, дуальності, переконливості, детальності, виразності, доцільності, лаконічності, змістовності. Теоретично обґрунтовано технологію розвитку комунікативної компетентності засобами сторітелінгу на уроках української мови в 4 класі, яка складається з трьох блоків: теоретично-цільового, практичного і результативного.

Перспективи подальших досліджень убачаємо в практичній апробації розробленої технології розвитку комунікативної компетентності засобами сторітелінгу на уроках української мови в 4 класі зі статистичним обчисленням її ефективності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гавриляк, Л. С. (2019). Комунікативна компетентність як складова професійної підготовки сучасного фахівця. *Науковий журнал «ЛЮГОΣ. Мистецтво наукової думки»*, 3, 73.
2. Голуб, Н. & Горошкіна, О. (2021). Сторітелінг на уроках української мови: до проблеми дидактичної номінації. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки*, 47, 97–103. URL: <https://doi.org/10.31376/2410-0897-2021-3-47-97-103>
3. Ємельяненко, В. (2022). Підвищення рівня знань чотирикласників із граматики

української мови засобами сторітелінгу. Кваліфікаційна робота. Слов'янськ, ДДПУ.

4. Ковач, А. В., Хила, В. О. & Мочан, Т. М. (2018). Застосування технології «Storytelling» у навчанні молодших школярів. *Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції : збірник тез доповідей II Міжнар. наук.-практ. конференції*. Мукачево, с. 175–176. URL: <https://msu.edu.ua/wpcontent/uploads/2018>

5. Мазурок, М., Саприкіна, О. (2022). Сторітелінг як ефективний інструмент формування комунікативної компетентності здобувачів освіти нової української школи. *Молодь і ринок, 1 (199)*, 160–165. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2022.254106>

6. Помирча, С., Ішутіна, О., Носач, А. (2023). Сторітелінг як засіб формування монологічного мовлення здобувачів початкової освіти. *Вісник науки та освіти, Вип. 4 (10)*. 665–673. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-4\(10\)-665-673](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-4(10)-665-673)

7. Пономарьова, К. І. (2020). *Формування комунікативної компетентності молодших школярів у процесі навчання української мови : методичний посібник*. Київ : КОНВІ ПРІНТ.

8. П'ятецька, О. В. (2019). Сторітелінг як поліфункціональний інструмент сучасної комунікації: мовно-стихістичні особливості. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика, 39*, 106–121.

9. Удич, З. І. (2018). Сторітелінг (storytelling) у підготовці майбутніх учителів інклюзивних класів. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. Чернігів, 151(1)*, 301–306.

10. Çetin, E. (2021). Digital storytelling in teacher education and its effect on the digital literacy of pre-service teachers. *Thinking Skills and Creativity, 39*, 100760. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2020.100760>

11. Mayol, I. C., & Barrioluengo, E. P. (2017). Oral communicative competence of primary school students. *Journal of Education and Learning, 6(4)*, 57–65.

12. Rahiem, M. D. H. (2021). Storytelling in early childhood education: Time to go digital. *International Journal of Child Care and Education Policy, 15:4*. DOI: <https://doi.org/10.1186/s40723-021-00081-x>

TECHNOLOGY FOR THE DEVELOPING OF COMMUNICATIVE COMPETENCE USING STORYTELLING IN THE UKRAINIAN LANGUAGE LESSONS IN THE 4TH GRADE

Olena Ishutina

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Primary Education Theory and Practice Department
SHEI “Donbas State Pedagogical University”
Sloviansk, Donetsk region, Ukraine
ORCID ID 0000-0002-7801-4205
olenaishutina@gmail.com

Anna Zavada

Deputy Head Master of Selydove Secondary School No. 6 of
Selydove City Council,
Selydove, Ukraine
anna.zavada0511@gmail.com

Abstract. The development of communicative competence of elementary school students is a priority principle of Ukrainian language learning, which requires consideration of educational innovations, as well as the search for effective forms and methods of learning. However, scientific research aimed at creating a separate technology for the use of storytelling, aimed at increasing the level of communicative competence of students of primary education, is scarce in scientific and methodological sources. The purpose of the article is to justify the technology of developing communicative competence of 4th grade students by means of storytelling in Ukrainian language lessons.

The article considers the content of the communicative competence of a student of primary education as an integrated personal education, which represents the unity of the student's theoretical and practical readiness and ability to implement effective communication to meet needs in various spheres of life. The categorical affiliation of the concept of "storytelling" was considered and it was determined that it could be used in two didactic categories for the formation of communicative competence of students of primary education: speech teaching technology – active group and collective storytelling in a digital or transmedia format; practical teaching method – active individual storytelling during the student's performance of a creative practical task.

For the successful formation of communicative competence, it is advisable to use such types of storytelling as cultural, friendly, family, personal and jump story, taking into account the principles of emotionality, activity, duality, persuasiveness, detail, expressiveness, expediency, brevity, meaningfulness. The technology of the development of communicative competence through the means of storytelling in Ukrainian language classes in the 4th grade is theoretically substantiated, which consists of three blocks: theoretical-targeted, practical and effective.

Key words: primary education; primary school students; communicative competence; storytelling; principles; technology.

REFERENCES

1. Havryliak, L. S. (2019). Komunikatyvna kompetentnist yak skladova profesiinoi pidhotovky suchasnoho fakhivtsia [Communicative competence as a component of the professional training of a modern specialist.]. *Naukovyi zhurnal «AOHOΣ. Mystetstvo naukovoï dumky»*, 3, 73. [in Ukrainian].
2. Holub, N. & Horoshkina, O. (2021). Storytelinh na urokakh ukrainskoi movy: do problemy dydaktychnoi nominatsii [Storytelling in Ukrainian language classes: to the problem of didactic nomination]. *Visnyk Hlukhivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Oleksandra Dovzhenka. Pedahohichni nauky*, 47, 97–103. URL: <https://doi.org/10.31376/2410-0897-2021-3-47-97-103> [in Ukrainian].
3. Yemelianenko, V. (2022). Pidvyshchennia rivnia znan chotyryklasnykiv iz hramatyky ukrainskoi movy zasobamy storitelinhu [Improving the level of knowledge of fourth-graders in the grammar of the Ukrainian language by means of storytelling]. *Master's Thesis*. Sloviansk, DDP. [in Ukrainian].
4. Kovach, A. V., Khyla, V. O., & Mochan, T. M. (2018). Zastosuvannia tekhnolohii «Storytelling» u navchanni molodshykh shkoliariv [Application of the "Storytelling" technology in the education of younger schoolchildren]. *Osvita i formuvannia konkurentospromozhnosti fakhivtsiv v umovakh yevrointehratsii : Proceedings of the II International Science and Practice Conference*. Mukachevo, pp. 175–176. URL: <https://msu.edu.ua/wpcontent/uploads/2018> [in Ukrainian].
5. Mazurok, M., & Saprykina, O. (2022). Storitelinh yak efektyvnyi instrument formuvannia komunikatyvnoi kompetentnosti zdobuvachiv osvity novoi ukrainskoi shkoly [Storytelling as an effective tool for forming the communicative competence of students of the new Ukrainian school]. *Molod i rynek*, 1 (199), 160–165. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2022.254106> [in Ukrainian].
6. Pomyrcha, S., Ishutina, O., Nosach, A. (2023). Storitelinh yak zasib formuvannia

monolohichnoho movlennia здобувачів початкової освіти [Storytelling as a means of forming monologue speech of students of primary education]. *Visnyk nauky ta osvity*, 4 (10), 665–673. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-4\(10\)-665-673](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-4(10)-665-673) [in Ukrainian].

7. Ponomarova, K. I. (2020). *Formuvannia komunikatyvnoi kompetentnosti molodshykh shkolariv u protsesi navchannia ukrainskoi movy* [Formation of communicative competence of younger schoolchildren in the process of learning the Ukrainian language]. Kyiv : KONVI PRINT. [in Ukrainian].

8. Piatetska, O. V. (2019). Storitelnh yak polifunksionalnyi instrument suchasnoi komunikatsii: movno-styistychni osoblyvosti [Storytelling as a multifunctional tool of modern communication: linguistic and stylistic features]. *Aktualni problemy ukrainskoi linhvistyky: teoriia i praktyka*, 39, 106–121. [in Ukrainian].

9. Udych, Z. I. (2018). Storitellinh (storytelling) u pidhotovtsi maibutnikh uchyteliv inkluzyvnykh klasiv [Storytelling in the training of future teachers of inclusive classes]. *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu. Seriia : Pedahohichni nauky. Chernihiv*, 151(1), 301–306. [in Ukrainian].

10. Çetin, E. (2021). Digital storytelling in teacher education and its effect on the digital literacy of pre-service teachers. *Thinking Skills and Creativity*, 39, 100760. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2020.100760>

11. Mayol, I. C., & Barrioluengo, E. P. (2017). Oral communicative competence of primary school students. *Journal of Education and Learning*, 6(4), 57–65.

12. Rahiem, M. D. H. (2021). Storytelling in early childhood education: Time to go digital. *International Journal of Child Care and Education Policy*, 15:4. DOI: <https://doi.org/10.1186/s40723-021-00081-x>

Матеріали надійшли до редакції
08.05.2023 р.